

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Владимир Лечев на тема „Социализация на агресивни деца в начална училищна възраст в условия на музикално-изпълнителска дейност”

от проф. д-р Любомир Попов

1. Съдържателни характеристики на дисертационния труд.

Трудът се състои от 192 страници и е структуриран в четири глави, Заключение и изводи, Приноси, Използвани източници и Приложения.

В Глава първа: „Психолого-педагогически особености на агресията при деца от начална училищна възраст”, авторът се спира последователно на въпроси, свързани със същността и характеристиките на агресията като явление, на факторите, които я предизвикват въобще и при децата в частност, на връзката между социализацията и агресията и на педагогическите технологии за работа с деца, проявяващи агресия. Считаю, че този подбор и начина на подреждане на проблематиката отговаря изцяло на замисъла на първа глава. Тук Владимир Лечев демонстрира отлично познаване на теоретичните основи на темата за агресията и на авторите, изследващи явлението в исторически и съвременен план. Ето защо считам за приемлива цялостната му концепция относно работната дефиниция и основните параметри на агресията като явление, които авторът използва по-нататък като теоретична основа за емпиричното изследване.

В Глава втора авторът представя постановката, организацията и провеждането на емпиричното проучване. Считаю, че ориентацията и теоретично-логичните основания за подбор на контингента изследвани ученици и разпределянето им в две експериментални групи са изцяло приемливи. Прави впечатление, че авторът се стреми да обоснове всяка своя „стъпка” при описанието и практическото реализиране на „емпирията”. Тези обосновки, както и избраните методи за изследване, са адекватни на характера на обекта, поради което данните, анализът и изводите от получените резултати са с максимална степен на приемливост. Изобщо в Глава втора авторът е демонстрирал своите умения и за емпирична изследователска дейност.

В глава трета авторът изяснява теоретико-практическите параметри на своя модел на музикално артпедагогическа технология чрез музикално-изпълнителска дейност. Тук читателят се запознава със специфичните му компетенции в тази област. В някои случаи дори анализите му могат да се квалифицират като надхвърлящи изискванията на темата на дисертацията (например подробните описания на някои страни на методиката на усвояване свиренето с устна хармоника, респ. ролята на дишането, или при изучаване на песен; предполага се, че специалистите, за които е предназначен моделът, са наясно с тези неща). Но все пак те са изцяло приемливи в контекста на разсъжденията, че тук в пълна степен се е проявил професионализмът на автора в областта на музикалната терапия и по-специално в свиренето на устна хармоника и пеенето, и че този професионализъм просто не е бил „удържан”.

Като цяло глава трета отразява други публикации на автора по тези проблеми, вече станали достояние на професионалната аудитория, а това придава повече достойнства и на дисертационния труд.

В глава четвърта се анализират резултатите от експерименталното изследване. Сравняват се данните при двете групи от входа и изхода при четирите вида агресия – физическата, вербалната, индиректната и киберагресията. Считам, че използваните методи за диагностика, както и качествата на практически проведената музикална терапия с контингента ученици, са с доказана научно-практическа надеждност, поради което констатациите и изводите на автора са изцяло приемливи.

2. Качествени особености на труда. Освен някои съпътстващи констатации относно качествените особености на труда, посочени по-горе относно отделните глави, като такива могат да се посочат специално още и:

► Много добра ориентация на автора по всички теоретични проблеми, засегнати във връзка с конкретни въпроси на темата. Доказателство за това е и списъкът на използваната литература, в който личат имената на утвърдени специалисти по педагогика, психология, арт-терапия и др. Този факт е в съзвучие с изискванията за разработване на дисертационен труд;

► Демонстрирана професионална компетенция в областта на музикалната терапия. Дългогодишният опит на докторанта в тази сфера

може да се приеме като изключително благоприятна предпоставка за изработването на неговия модел и за неговата практическа годност;

► Сполучливата постановка на емпиричното изследване; формулировката на хипотезата; подборът на адекватни изследователски методи; богатата и разнообразна илюстрация на данните и изводите (таблици, диаграми, графики, снимки);

► Авторефератът отговаря на изискванията за такъв вид публикации и обективно отразява дисертационния труд;

► Приносите на труда, отразени от автора, са действително налични.

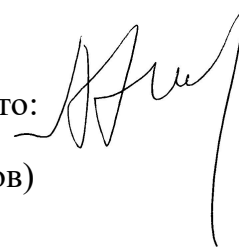
Въпрос към докторанта. Диагностиката на децата и определянето на групата за експериментиране е изцяло приемлива в научно-теоретичен план. Но възниква логичният въпрос как това се приема от тях и родителите им. Знаят ли те, че са квалифицирани (децата) като агресивни?

3. Заключение.

Считам, че научните качества на дисертационния труд и неговите практически приноси в областта на музикалната терапия при агресивни деца, са безспорни. Поради това изразявам своето категорично мнение за присъждане на образователната и научната степен „доктор” по професионално направление 1.2. Педагогика, област на висше образование 1. Педагогически науки на докторант Владимир Лечев.

18. 04. 2017 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Л. Попов)